Nejvyšší návštěva Jeho c. a k. Apoštolského Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. v akademii hr. Straky dne 13. června 1901.

Studijní rok akademie 1900—1901 chýlí se ke konci pod dojmem významné stkvělé slavnosti, pořádané k Nejvyšší návštěvě Jeho c. a k. Apoštolského Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I., jíž nabyl ústav nového posvěcení.

Nenadále dostalo se mladému vychovávacímu ústavu vyšších stavů království Českého vzácného štěstí a vysoké pocty, že směl ve svých zdech holdovati svému Nejvyššímu císařskému a královskému ochránci a připojiti v tento nezapomenutelný den radosti k dosavadním tolikerým osvědčením císařské péče nové opětovné projevy Nejvyšší přízně a blahovůle.

Již první zprávy o nastávající cestě mocnářově do Prahy způsobily i v akademii radostný rozruch; pocity tyto stupňovaly se v plesání, když předsedy kuratoria J. J. A. knížete z Windisch-Graetzu došla úředně opověď J. Exc. pana c. k. místodržitele ze dne 16. května 1901, že dle předběžného, Jeho Veličenstvem schváleného programu pro císařskou cestu Jeho c. a k. Apoštolské Veličenstvo hodlá poctíti ve čtvrtek dne 13. června 1901 během odpoledne akademii hr. Straky asi půlhodinovou návštěvou.

Na to ředitelstvím akademie učiněna byla bez průtahu veškerá opatření k přípravě ohlášené slavnosti dle předběžné osnovy slavnostního programu, stanovené kuratoriem akademie; s chovanci odbývaly se pak různé zkoušky prováděcí, aby program konečně upravený mohl býti předložen.

Výnosem presidia c. k. místodržitelství ze dne 7. června 1901, č. 8829 doručeno bylo ředitelství akademie schválení podrobného programu s tímto stanovením:

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Allerhöchster Besuch Seiner k. und k. Apostolischen Majestät des Kaisers und Königs Franz Josef I. in der Graf Straka'schen Akademie am 13. Juni 1901.

Das zu Ende gehende V. Studienjahr der Akademie 1900—1901 steht unter dem Zeichen des bedeutungsvollen glänzenden Festes, zu welchem der Allerhöchste Besuch Seiner k. und k. Apostolischen Majestät des Kaisers und Königs Franz Josef I. die Veranlassung gab, und durch welches die Anstalt eine neue Weihe erhalten hat.

Unverhofft wurde der jungen Erziehungsstätte der höheren Stände des Königreiches Böhmen das seltene Glück und die hohe Ehre zutheil, ihrem obersten kaiserlichen und königlichen Schirmherrn in ihren Mauern huldigen und an diesem unvergesslichen Freudentage zu den bisherigen vielfachen Bezeugungen der kaiserlichen Fürsorge neue wiederholte Kundgebungen des Allerhöchsten Wohlwollens hinzufügen zu dürfen.

Haben schon die ersten Nachrichten von der bevorstehenden Reise des Monarchen nach Prag auch in der Akademie eine glückverheißende Bewegung hervorgerufen, so steigerten sich diese Gefühle zur hellen Freude, als dem Präsidenten des Curatoriums Sr. D. A. Fürsten zu Windisch-Graetz von Sr. Excellenz dem Herrn k. k. Statthalter die ämtliche Ansage de dto 16. Mai 1901 zukam, dass laut des vorläufigen Allerhöchst genehmigten Programmes für die Kaiserreise Seine k. und k. Apostolische Majestät voraussichtlich am Donnerstag den 13. Juni 1901 im Verlaufe des Nachmittags die Gf. Straka'sche Akademie mit einem etwa halbstündigen Besuche beehren werden.

Von nun an wurden die Vorbereitungen zur würdigen Begehung des angekündigten Festes nach den vom Curatorium der Akademie beschlossenen Grundzügen eines vorläufigen Festprogramms von der Akademie-Direction eifrig betrieben, Durchführungsproben verschiedener Art mit den Zöglingen abgehalten, und das nunmehr definitiv festgesetzte Programm vorgelegt.

Mit Erlass des k. k. Statthalterei-Präsidiums vom 7. Juni 1901, Z. 8829 gelangte an die Akademie-Direction die Genehmigung des Detailprogrammes mit folgender Festsetzung:

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

1. Kuratorium a chovanci očekávají Jeho Veličenstvo ve vestibulu; 2. nejpokornější oslovení Jeho Veličenstva předsedou kuratoria A. knížetem z Windisch-Graetzu; 3. nejpokornější představení členů kuratoria; 4. v aule očekávají Jeho Veličenstvo učitelský sbor soukromého gymnasia, sbor vychovatelský a sbor akademických učitelů; 5. chovanci zapějí dvě sloky císařské hymny; 6. návštěva kaple; 7. pochůzka uvnitř a zevnitř budovy akademie; 8. návrat do auly; 9. nejpokornější díkůvzdání Jeho Veličenstvu předsedou kuratoria v zasedací síni téhož; 10. zápis Jeho Veličenstva do pamětní knihy a podání výroční zprávy akademie; 11. Jeho Veličenstvo opustí po té ústav vestibulem kolem desky votivní rozestaveným ve dvoře špalírem chovanců a sborů učitelského a vychovatelského.

Nepokoj a rozruch v ústavě vzmáhaly se, čím více blížil se den slavnostní. Dne 12. června odpoledne chovanci akademie súčastnili se za vedení sboru vychovatelského s předsedou kuratoria J. J. A. knížetem z Windisch-Graetzu, členy kuratoria c. k. dvorními rady P. R. Riedlem a drem. E. Ottem i ředitelem akademie drem. J. Trakalem a správcem soukromého gymnasia školním radou F. Patočkou v čele špalíru v Nerudově ulici, aby panovníka, do Prahy zavítavšího, spolu s jásajícím obecenstvem hlavního města pozdravili nadšeným voláním »Slávy«.

Dne 13. června dopoledne ukončena byla vnitřní i zevní jednoduchá sice, avšak vkusná výzdoba monumentální budovy akademie. Nad hlavní branou ze silnice pod Letnou okrášlena byla tři okna v 2. patře znakem říšským (uprostřed) v černožlutých, znakem zemským v červeno-bílých a znakem Strakovským v modro-bílých barvách. Z vikýřů středního průčelí jak na této straně tak i k řece vlálo po třech mohutných praporech v barvách říšských, zemských a hrab. Strakovských; s obou postranních balustrad kaple splývaly závěsy se znakem říšským a znakem Nejvyššího domu Jeho Veličenstva.

Vestibul, pak hlavní schodiště vedoucí ke kapli, vchody do auly jakož i tato sama pokryty byly kyprými koberci, proti hlavní bráně zasazená závětní deska hr. Straky, pak na levé postranní stěně vestibulu se nalézající votivní deska s Nejvyšší odpovědí na telegrafický hold kuratoria při slavnosti otevření akademie obstaveny byly vavříny, palmami a květinami a ověnčeny úponami z chvoje, spjatými stuhami ve shora uvedených barvách. Nejbohatěji vavříny a květinami byl však ozdoben v aule umístěný obraz Jeho Veličenstva císaře a krále v přirozené velikosti, kterýž druhdy prof. F. Ženíšek z Nejvyššího příkazu na důkaz

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

1. Das Curatorium und die Zöglinge erwarten Seine Majestät im Vestibule; 2. Allerunterthänigste Ansprache des Präsidenten des Curatoriums Alfred Fürsten zu Windisch-Graetz; 3. Allerunterthänigste Vorstellung der Mitglieder des Curatoriums; 4. In der Aula werden Seine Majestät vom Lehrkörper des Privatgymnasiums und dem Erziehungs- sowie dem akademischen Lehrkörper erwartet; 5. Absingung zweier Strophen der Volkshymne durch die Zöglinge; 6. Besuch der Kapelle; 7. Rundgang im Innern und außerhalb des Akademie-Gebäudes; 8. Rückkehr in die Aula; 9. Allerunterthänigste Danksagung des Präsidenten des Curatoriums im Sitzungszimmer des letzteren; 10. Allerhöchste Namenseintragung in das Gedenkbuch und Überreichung des Jahresberichtes; 11. Seine Majestät verlassen hierauf durch das Vestibule an der Votivtafel vorüber durch das im Vorhofe aufgestellte Spalier der Zöglinge und des Lehr- und Erziehungskörpers die Anstalt.

Die Unruhe, Aufregung und Geschäftigkeit in der Anstalt wuchs, je näher der Festtag heranrückte. Am 12. Juni nachmittags betheiligten sich die Akademie-Zöglinge unter Führung des Erziehungskörpers mit dem Präsidenten des Curatoriums Sr. D. A. Fürsten zu Windisch-Graetz, den Curatoriums-Mitgliedern k. k. Hofräthen P. R. Riedl und Dr. E. Ott, dem Akademie-Director Dr. J. Trakal und dem Leiter des Privat-Gymnasiums Schulrath Fr. Patočka an der Spitze am Spaliere in der Nerudagasse, um den in Prag ankommenden Herrscher mit der jubelnden Bevölkerung der Landeshauptstadt durch enthusiastische „Hoch"-Rufe zu begrüßen.

Am 13. Juni vormittags war die innere und äußere einfache, jedoch geschmackvolle Ausschmückung des monumentalen Akademie-Gebäudes vollendet. Oberhalb des Hauptthores von der Straße unter dem Belvedere waren drei Fenster im 2. Stockwerke mit dem Reichswappen (in der Mitte) in schwarzgelben, dem Landeswappen in weißrothen und dem Straka'schen Hauswappen in weißblauen Farben decoriert. Von den mittleren Dachgiebeln sowohl gegen diese Seite als auch vom Mitteltracte der Gartenfront wehten je drei mächtige Fahnen in Reichs-, Landes- und gräflich Straka'schen Farben herab; an den beiden Seiten-Ballustraden der Kapelle waren Lambrequins mit dem Reichs- und dem Allerhöchsten Hauswappen angebracht.

Das Vestibule und die zur Kapelle führenden Hauptstiegen, die Zugänge zur Aula und die Aula selbst bedeckten schwellende Teppiche, die gegenüber dem Hauptthore angebrachte Straka'sche Testaments-Tafel, dann die auf der linken Seitenwand des Vestibules eingesetzte Votivtafel mit der Allerhöchsten Beantwortung des Huldigungstelegrammes des Curatoriums anläßlich der feierlichen Eröffnung der Akademie waren mit Lorbeerstauden, Palmen und Blumen umgeben und von Reisig-Guirlanden, welche mittels Festons in den drei oberwähnten Farben durchflochten waren, bekränzt. Den reichsten Lorbeer- und Blumenschmuck zeigte jedoch das in der Aula prangende, seinerzeit im Allerhöchsten Auftrage als Zeichen kaiser-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

císařské přízně pro akademii štětcem mistra vytvořil a professor Kastner uměleckým rámem opatřil.

Brzy po druhé hodině odpoledne dostavili se do vestibulu ku přivítání panovníka z kuratoria akademie: Předseda J. J. Alfred kníže z Windisch-Graetzu v stejnokroji setníka zemské obrany, členové pánové: c. k. dvorní rada a zemský školní inspektor n. o. P. Robert Riedl, kapitolní probošt Msgr. Antonín Hora, Karel Ervín hrabě Nostitz-Rieneck, přísedící zemského výboru Vojtěch hrabě Schönborn, c. k. dvorní rada professor JUDr. Emil Ott, c. k. dvorní rada professor PhDr. Otto Willmann, ředitel akademie JUDr. Josef Trakal; z c. k. zemské školní rady pánové: místopředseda František Zabusch a c. k. zemští školní školní inspektoři PhDr. Edvard Kastner, František Rosický, Václav Klouček a PhDr. Josef Muhr, jimž svěřen jest referát o soukromém gymnasiu akademie; konečně pp. ředitelé c. k. českého a c. k. německého státního gymnasia na Malé Straně, na kteráž chovanci akademie částečně docházejí, Karel Nečásek a c. k. vládní rada Dr. Bedřich Schubert.

Krátce potom přibyli též nejvyšší maršálek království Českého J. J. Jiří kníže Lobkowicz a J. Eminence nejdůstojnější pan kardinál kníže arcibiskup pražský Lev svob. pán ze Skrbenských.

Podél pravé postranní stěny vestibulu postavili se chovanci akademie řadou ve svátečním stejnokroji; na galleriích vestibulu v prvním patře zaujaly místa šlechtické dámy. V aule pak shromáždili se sbor učitelský soukromého gymnasia akademie, sbor vychovatelský a akademičtí učitelé ústavu.

K velkému znepokojení všech účastníků počal po druhé hodině odpoledne bouřlivý vítr a silný déšť ohrožovati provedení programu, jenž z části předpokládal pěkné počasí. Avšak bezprostředně před příjezdem Jeho Veličenstva obloha se vyjasnila, a slunko mezi mračny opět počalo se ukazovati, právě, když císařský dvorní povoz po třetí hodině vjížděl do dvora před hlavní branou za bouřlivých provolávání »Slávy« obecenstvem, jež se bylo před budovou akademie na silnici pod Letnou přečetně shromáždilo.

V průvodě Jeho Veličenstva císaře a krále nalézali se: J. Excellence generální pobočníci Jeho Veličenstva pánové: c. a k. generál jízdy Eduard hrabě Paar, c. a k. polní zbrojmistr Arthur Bolfras z Ahnenburgu s křídelními pobočníky c. a k. majory Ondřejem Pitlikem a Samuelem svob. p. Apórem de Al-Tórja; dále J. Excellence pan ministerský předseda JUDr. Arnošt z Koerberů, J. Excellence pan ministr kultu a vyučování PhDr. Vilém z Hartelů, J. Excellence pan ministr PhDr. Antonín Rezek, J.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

licher Huld für die Akademie vom Professor F. Ženišek meisterhaft ausgeführte und vom Prof. Kastner mit kunstvollem Rahmen ausgestattete lebensgroße Portrait Seiner Majestät des Kaisers und Königs.

Bald nach 2 Uhr nachmittags haben sich im Vestibule zur Begrüßung des Herrschers eingefunden vom Curatorium der Akademie: Se. D. Alfred Fürst zu Windisch-Graetz in der Uniform eines Landwehrhauptmannes, die Herren Mitglieder: k. k. Hofrath und Landesschulinspector a. D. P. Robert Riedl, Dompropst Msgr. Anton Hora, Karl Erwein Graf Nostitz-Rieneck, Landesausschussbeisitzer Adalbert Graf Schönborn, k. k. Hofrath Professor JUDr. Emil Ott, k. k. Hofrath Professor PhDr. Otto Willmann, der Akademie-Director JUDr. Josef Trakal; vom k. k. Landesschulrathe die Herren: Vicepräsident Franz Zabusch und die über das Privat-Gymnasium der Akademie referierenden k. k. Landesschul-Inspectoren Wenzel Klouček, PhDr. Josef Muhr, PhDr. Eduard Kastner und Franz Rosický; schliesslich die Herren Directoren des von den Akademie-Zöglingen theilweise frequentierten deutschen und des böhmischen k. k. Staatsgymnasiums auf der Kleinseite, k. k. Regierungsrath Dr. Friedrich Schubert und Karl Nečásek.

Kurz darauf erschienen auch der Oberstlandmarschall des Königreiches Böhmen Se. D. Georg Fürst Lobkowicz und Se. Eminenz der hochwürdigste Herr Cardinal Fürst-Erzbischof von Prag Leo Freiherr von Skrbenský.

Längs der rechten Seitenwand des Vestibules nahmen die Zöglinge der Akademie in Reih' und Glied in Parade-Institutskleidung Aufstellung; die Vestibule-Gallerien im ersten Stockwerke waren mit adeligen Damen besetzt. In der Aula versammelte sich der Lehrkörper des Privatgymnasiums der Akademie, der Erziehungskörper und die akademischen Lehrer der Anstalt.

Zum großen Leidwesen aller Theilnehmer drohte ein nach 2 Uhr nachmittags eingetretener stürmischer Wind und starker Regen das zum Theile auf schönes Wetter berechnete Programm in Frage zu stellen. Doch unmittelbar vor Ankunft Seiner Majestät hellte sich der Himmel wieder auf, und die Sonne durchbrach die Wolken, als der kaiserliche Hofwagen bald nach drei Uhr unter stürmischen Zurufen der vor dem Akademie-Gebäude auf der Belvedere-Straße angesammelten dichtgedrängten Bevölkerung in den Vorhof zum Hauptthore rollte.

Im Gefolge des Kaisers und Königs befanden sich: Ihre Excellenzen die Herren General-Adjutanten Seiner Majestät, der k. u. k. General der Cavallerie Eduard Graf Paar, der k. und k. Feldzeugmeister Arthur Bolfras von Ahnenburg mit den Flügel-Adjutanten k. u k. Majoren Andreas Pitlik und Samuel Freiherrn Apór de Al-Tórja; ferner Se. Excellenz der Herr Minister-Präsident JUDr. Ernest von Körber, Se. Excellenz der Herr Minister für Cultus und Unterricht PhDr. Wilhelm Ritter von Hartel, Se. Excellenz der Herr Minister PhDr. Anton Rezek, Se. Excellenz

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Excellence pan místodržitel Karel hrabě Coudenhove; dále pánové: c. k. ministerialní rada Oskar svob. pán Villani z předsednictva ministerské rady, c. k. odborní radové JUDr. Bedřich Maschek rytíř z Maasburgu z kabinetní kanceláře Jeho Veličenstva, JUDr. Rudolf Sieghart z presidia ministerské rady, JUDr. Oktavian Regner rytíř z Bleylebenu z ministerstva vnitra, Miloš Fesch z ministerstva kultu a vyučování.

Z uzavřeného dvorního povozu vystoupil Jeho Veličenstvo v šedém maršálském kabátci s kloboukem, a přijav ještě na schodech před hlavní branou nejuctivější uvítání předsedy kuratoria J. J. Alfreda knížete z Windisch-Graetzu a J. J. nejvyššího maršálka Jiřího knížete Lobkowicze, vešel po krátkých poznámkách o rozsahu a kráse budovy akademie do vestibulu a podal zde s několika milostivými slovy ruku Jeho Eminenci panu kardinálu knížeti arcibiskupu pražskému. Za plného ticha J. J. Alfred kníže z Windisch-Graetzu oslovil Jeho Veličenstvo takto:

(Německy): »Vaše cís. král. Apoštolské Veličenstvo! Kuratorium akademie hraběte Straky, stojící pod zvláštní Nejvyšší ochranou Vašeho Veličenstva, cítí se nad míru šťastno, že může v nejhlubší pokoře uvítati Vaše Veličenstvo v budově, od školního roku 1896/97 odevzdané svému účelu, a prosí, by Vaše Veličenstvo ráčilo nejmilostivěji přijmouti nejoddanější dík celé akademie za to, že tento vzdělávací a vychovávací ústav pro vyšší stavy království Českého byl vyznamenán Nejvyšší návštěvou Vašeho Veličenstva.

Nejvyšší milosti Vašeho Veličenstva děkují nyní potomci starých českých rodů, že požívají 22 celých a 11 polovičních nadačních míst; k těmto chovancům druží se dalších 13, jichž rodiny skládají předepsanou roční pensi.

Na základě Nejvyššího rozhodnutí Vašeho Veličenstva mohl započíti školní rok 1899/1900 otevřením soukromého gymnasia, nadaného právem veřejnosti, jež se dělí ve dvě oddělení, s českou a německou řečí vyučovací, a jež dosud se vyvinulo až ke III. třídě nižšího gymnasia. Chovanci vyšších gymnasijních tříd jsou vyučováni zatím na německém, po případě českém c. k. gymnasiu na Malé Straně v Praze, a po-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

der Herr Statthalter Carl Graf Coudenhove; dann die Herren: k. k. Ministerialrath Oskar Freiherr von Villani des Ministerraths-Präsidiums, die k. k. Sectionsräthe JUDr. Friedrich Maschek Ritter von Maasburg der Cabinets-Kanzlei Seiner Majestät, JUDr. Rudolf Sieghart des Ministerraths-Präsidiums, JUDr. Octavian Regner Ritter von Bleyleben des Ministeriums des Innern, Milosch Fesch des Ministeriums für Cultus und Unterricht.

Dem geschlossenen Hofwagen entstiegen, empfieng Seine Majestät, welcher den grauen Feldmarschallsrock mit Hut trug, noch auf der Treppe vor dem Hauptthore die ehrfurchtsvolle Begrüßung des Präsidenten des Curatoriums Sr. D. des Fürsten Alfred zu Windisch-Graetz und S. D. des Oberstlandmarschalls Georg Fürsten Lobkowicz, betrat sodann nach kurzen Bemerkungen über die Ausdehnung und Schönheit des Akademiegebäudes das Vestibule und reichte daselbst mit einigen huldvollen Worten die Hand Sr. Eminenz dem Cardinal Fürst-Erzbischofe von Prag. Unter lautloser Stille richtete S. Durchlaucht Fürst Alfred zu Windisch-Grätz an Se. Majestät folgende Ansprache:

(Deutsch.) „Euere kaiserliche und königliche Apostolische Majestät! Das Curatorium der unter dem besonderen Allerhöchsten Schutze Euerer Majestät stehenden Graf Straka'schen Akademie schätzt sich überaus glücklich, Euere Majestät in dem seit dem Beginne des Schuljahres 1896—1897 in die Benützung übergebenen Gebäude in tiefster Ehrfurcht willkommen heißen zu dürfen, und bittet Euere Majestät, den allerunterthänigsten Dank der ganzen Akademie dafür Allergnädigst genehmigen zu wollen, dass diese Erziehungs- und Bildungs-Anstalt für die höheren Stände des Königreiches Böhmen durch den Allerhöchsten Besuch Euerer Majestät ausgezeichnet wird.

Der Allerhöchsten Gnade Euerer Majestät verdanken gegenwärtig Sprossen alter böhmischer Geschlechter den Genuss von 22 ganzen und 11 halben Stiftplätzen; zu diesen Zöglingen gesellen sich weitere 13, deren Familien die vorgeschriebene Jahrespension erlegen.

Auf Grund einer Allerhöchsten Entschließung Euerer Majestät konnte zu Anfang des Schuljahres 1899—1900 mit der Errichtung eines mit dem Öffentlichkeitsrechte ausgestatteten Privat-Gymnasiums begonnen werden, das in zwei Abtheilungen — die eine mit deutscher, die andere mit böhmischer Unterrichtssprache — zerfällt und dermalen bis zur III. Classe des Unter-Gymnasiums gediehen ist. Den Unterricht in den höheren Gymnasial-Classen ge-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

čátkem příštího studijního roku vstoupí již někteří naši svěřenci na školy vysoké.

(Česky): Vaše Veličenstvo ráčilo ústavu našemu již prokázati mnohé vzácné a stkvělé důkazy Nejvyšší přízně, bez které by ústav tento úkolu svému vyhověti téměř nedovedl. Dovoluji sobě tedy nejoddanější prosbu, aby Vaše Veličenstvo i nadále, jakožto Nejvyšší ochránce nadace Strakovské, Svou milostivou zeměpanskou přízeň naší akademii poskytovati ráčilo.

Nejmilostivější návštěva Vašeho Veličenstva tohoto dnešního dne, pro nás památného, budiž nám jakož i chovancům našim povzbuzením, aby vůle šlechetného a vlasteneckého zakladatele, Jana Petra hraběte Straky z Nedabilic a Libčan, splněna byla, a aby akademie Strakovská byla a zůstala, čím býti má: pravým a dokonalým ústavem vychovávacím a vzdělávacím pro vyšší stavy království Českého, pěstujíc nábožnost, lásku k vlasti a věrnou oddanost k Nejjasnějšímu císaři a králi! Bůh žehnej Vaše Veličenstvo!

(Německy): Ať žije Jeho Veličenstvo Nejmilostivější císař a král! Hoch! Sláva! Hoch!«

Shromáždění propuklo v nadšené volání »Sláva« a »Hoch«.

Jeho Veličenstvo císař a král ráčil pak nejmilostivěji odpověděti:

(Německy): **„Naplnilo Mne zvláštním zadostiučiněním, že stavbou a otevřením této akademie uskutečněno bylo velkodušné úsilí šlechetného zakladatele hraběte Jana Petra Straky. S uspokojením a živým zájmem vstupuji do tohoto ústavu, stojícího pod Mojí zvláštní ochranou.**

(Česky): **Přesvědčen jsa, že při výchově chovanců v zdatné muže vždy se též pěstuje dynasticko-vlastenecké smýšlení jakož i duch svor-**

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

nießen unsere Zöglinge vorläufig an dem deutschen, beziehungsweise an dem böhmischen Staats-Gymnasium auf der Kleinseite in Prag, und mit nächstem Studienjahre sollen bereits einige unserer Pflegebefohlenen die Hochschule besuchen.

(Böhmisch): Euere Majestät geruhten unserer Anstalt bereits so viele Beweise kostbarer und glänzender Allerhöchster Huld zu geben, ohne welche diese Anstalt ihrer Aufgabe fast nicht hätte gerecht werden können.

Ich gestatte mir sonach die tiefergebene Bitte vorzutragen, dass Euere Majestät auch fernerhin als Allerhöchster Schirmherr der Straka'schen Stiftung Euere gnädige landesväterliche Gunst unserer Akademie zuwenden wollen.

Der Allergnädigste Besuch Euerer Majestät am heutigen Tage — uns für immer unvergesslich — möge uns ein Ansporn sein, dass der Wille des edlen und patriotischen Stifters, Johann Peter Grafen Straka von Nedabilic und Libčan, in Erfüllung gehe, und dass die Straka'sche Akademie sei und bleibe, was sie sein soll: eine echte und rechte Erziehungs- und Bildungsanstalt für die höheren Stände des Königreiches Böhmen, welche die Religiosität Vaterlandsliebe und treue Ergebenheit an den Allerdurchlauchtigsten Kaiser und König pflegt.

Gott segne Euere Majestät!

(Deutsch): Hoch lebe Seine Majestät unser Allergnädigster Kaiser und König! Hoch! Sláva! Hoch!"

Die Anwesenden stimmten in die Hoch- und Sláva-Rufe begeistert ein.

Seine Majestät der Kaiser und König geruhte Allergnädigst zu erwidern:

(Deutsch): **Es hat Mich mit besonderer Genugthuung erfüllt, dass durch den Bau und die Eröffnung dieser Akademie die hochherzigen Absichten ihres edlen Stifters, Grafen Johann Peter Straka, nunmehr verwirklicht sind.**

Mit Befriedigung und lebhaftem Interesse betrete Ich diese unter Meinem besonderen Schutze stehende Anstalt.

(Böhmisch): **Überzeugt, dass bei Heranziehung der Zöglinge zu tüchtigen Männern stets auch das dynastisch-patriotische Gefühl und der Geist der Eintracht und**

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

nosti a snášelivosti, ubezpečuji akademii Mojí stálou císařskou ochranou a Mojí vřelou péčí.

(Německy): **Vaší Jasnosti děkuji za věrná a loyalní slova uvítací.“**

Když Jeho Veličenstvo skončil, byli představeni J. J. Alfredem knížetem z Windisch-Graetzu polokruhem stojící jednotliví členové kuratoria a J. Excellencí panem místodržitelem zástupcové c. k. zem. školní rady. Jeho Veličenstvo ráčil poctíti všechny představené pány milostivým oslovením. Panu c. k. dvornímu radovi P. R. Riedlovi vyslovil Jeho Veličenstvo nejmilostivější uznání značných jeho zásluh o akademii s přáním, že i nadále v témž směru působiti bude, a připomenul, jak nutné bylo zřízení vlastního gymnasia Obrácen k nejdůst. panu proboštovi Msgru. A. Horovi, panovník projevil Své potěšení nad uzdravením jeho z těžké nemoci; pana c. k. dvorního rady professora dr. E. Otta dotazoval se Jeho Veličenstvo po zařízení právních a vyšších studií chovanců akademie.

S panem hrabětem K. E. Nostitzem a panem c. k. dvorním radou prof. drem. O. Willmannem měl císař krátký rozhovor rázu osobního a postupuje potom k panu přísedícímu výboru zemského Vojtěchu hraběti Schönbornovi, zmínil se o dějinách zřízení a stavby ústavu, dokládaje, že uskutečnění závěti zakladatelovy pohříchu dlouho se zdrželo.

Vůči řediteli akademie Jeho Veličenstvo zmínil se o veliké námaze a práci, již zařízení ústavu asi vyžadovalo, k čemuž Dr. Trakal odvětil, že najmě práce organisační, kteréž nejsou dosud ukončeny, mnoho námahy vyžadují, ježto vnitřní poměry akademie jsou dosti zvláštního rázu a rovněž i zevní její poměry mnohé způsobují potíže.

Další Nejvyšší rozmluva s panem místopředsedou c. k. zemské školní rady Fr. Zabuschem a s pány zemskými školními inspektory drem. E. Kastnerem, F. Rosickým, V. Kloučkem a drem. J. Muhrem týkala se oboru působnosti zemského školního úřadu v příčině akademie.

Na to odebral se Jeho Veličenstvo, oblaživ ve vestibulu nejmilostivějším oslovením ještě dva chovance akademie, Karla Dobíhala (VIII. tř.) a Leopolda ryt. Mayersbacha (VII. tř.), s družinou v průvodě knížete Alfreda z Windisch-Graetzu do auly.

Zde shromáždili se v levo naproti obrazu císařskému: ředitelé c. k. českého a c. k. německého gymnasia na Malé Straně, Karel Nečásek a vládní rada Dr. Bedřich Schubert, dále sbor učitelský soukromého gymnasia akademie se svým

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Verträglichkeit gepflegt wird, versichere Ich die Akademie Meines steten kaiserlichen Schutzes und Meiner warmen Fürsorge.

(Deutsch): **Euerer Durchlaucht danke Ich für die treuen, loyalen Worte der Begrüßung.“**

Nachdem Seine Majestät geschlossen, wurden Allerhöchstdemselben vom Fürsten Alfred zu Windisch-Graetz die im Vestibule anwesenden halbkreisförmig stehenden Mitglieder des Curatoriums und von Sr. Excellenz dem Herrn Statthalter die Vertreter des k. k. Landesschulrathes vorgestellt. Alle Vorgestellten geruhte der Monarch mit Ansprachen zu beehren. Dem H. Hofrathe P. R. Riedl gegenüber drückte Seine Majestät huldvollst Seine Anerkennung über dessen bedeutende Verdienste um die Akademie aus mit dem Wunsche, dass er auch weiterhin im gleichen Sinne sich bethätigen werde, und betonte die Nothwendigkeit der Errichtung eines internen Gymnasiums. Zum hochw. H. Dompropste Msgr. A. Hora gewendet, äußerte der Monarch seine Freude über dessen Genesung von kürzlich bestandener schwerer Krankheit; beim Hofrathe Prof. Dr. E. Ott erkundigte sich Allerhöchstderselbe nach der Einrichtung der juridischen und Hochschul-Studien der Akademie-Zöglinge.

Mit dem H. Grafen K. E. Nostitz-Rieneck und dem Herrn k. k. Hofrathe Prof. Dr. O. Willmann wechselte der Kaiser einige Bemerkungen persönlicher Natur und berührte dann, zum H. Landesausschussbeisitzer Grafen A. Schönborn fortschreitend, die Errichtungs- und Baugeschichte der Anstalt mit der Bemerkung, dass die Verwirklichung der letztwilligen Anordnung des Stifters sich leider lange hingezogen hat.

Dem Akademie-Director gegenüber gedachte Se. Majestät der vielen Mühe und Arbeit, welche die Instandsetzung der Anstalt wahrscheinlich mit sich brachte, worauf Dr. Trakal erwiderte, dass insbesondere die noch nicht abgeschlossenen Organisationsarbeiten viel Mühe verursachen, da die inneren Verhältnisse der Akademie ziemlich eigenartig sind, und die äußeren Verhältnisse derselben auch vielfache Schwierigkeiten bereiten.

Die weitere Allerhöchste Unterredung mit dem H. Vicepräsidenten des k. k. Landesschulrathes F. Zabusch und den HH. Landesschulinspectoren W. Klouček, Dr. J. Muhr, Dr. E. Kastner und F. Rosický, betraf den Wirkungskreis der Landesschulbehörde bezüglich der Akademie.

Sodann würdigte Seine Majestät im Vestibule noch auch zwei Akademie-Zöglinge, den Octavaner Karl Dobihal und den Septimaner Leopold R. v. Mayersbach, mit einigen gnädigen Worten und begab sich mit dem Gefolge, vom Fürsten Alfred zu Windisch-Graetz geleitet, in die Aula.

Daselbst waren versammelt links gegenüber dem Kaiserbilde: Die Directoren des deutschen und des böhmischen k. k. Staatsgymnasiums auf der Kleinseite, Regierungsrath Dr. Fr. Schubert und Karl Nečásek, dann der Lehrkörper des Privatgymnasiums der Akademie mit

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

správcem školním radou Františkem Patočkou; v pravo od místa předsednického: sbor vychovatelský a sbor akademických učitelů ústavu. Družina mocnářova zaujala volné místo v levo od presidia.

Po příchodu do auly Jeho Veličenstvo předem obrátil se co nejlaskavěji ke sboru učitelskému soukromého gymnasia akademie, jenž složen jest namnoze z professorů státních středních ústavů pražských a předměstských, a projevil všeobecně zvláštní Své uznání, že professoři státních ústavů vedle svých úředních povinností ještě věnují se soukromému gymnasiu akademie. Na to byli zde představeni a Nejvyšším oslovením poctěni pánové: vládní rada Dr. B. Schubert, gymnasijní ředitel K. Nečásek a školní rada Fr. Patočka, načež Jeho Veličenstvo ještě krátkou rozmluvu zapředl s gymnasijními professory J. Deilem a K. Steigerem.

Ze členů sboru vychovatelského vyznamenáni byli Nejvyšším oslovením prefekti Josef Baldermann, vůči němuž panovník v rozhovoru poukázal k potřebě pevné kázně, PhDr. Ant. Papírník a PhDr. Josef Mrkos, z akademických učitelů ředitel zemské šermířské školy G. Hergsell, učitel jazyka francouzského S. Oudin a ředitel zemské taneční školy K. Link.

Mezitím chovanci akademie, průvod do auly uzavírající, stanuli poblíž vchodu v pravo a v levo s ředitelem akademie ve středu a zapěli, když Jeho Veličenstvo představování byl ukončil, svěžími hlasy s průvodem harmonia, kterýž opatřil akademický učitel zpěvu prof. J. Klička, první (česky) a poslední sloku (německy) císařské hymny, načež následovalo nadšené provolání »Sláva« a »Hoch«. Jeho Veličenstvo ráčil zpěv pochváliti uznalými slovy: »Dobře jste zpívali, zcela dobře.«

Při této příležitosti panovník, sám užívaje při svých osloveních opětovně střídavě též jazyka českého, dal sobě ještě v aule jak J. J. knížetem z Windisch-Graetzu tak později též ředitelem akademie drem. Trakalem podati některé zevrubnější výklady o národnostních poměrech chovanců a o pěstění druhého jazyka zemského. Když byl J. J. kníže z Windisch-Graetzu Jeho Veličenstvu vyložil, že chovanci toliko při vyučování gymnasijním ve třídách národnostně jsou odděleni, že však v kameratách pohromadě žijí a se stýkají, a když byl dále ředitel akademie k tomu poukázal, že chovanci následkem těchto a jiných zařízení v ústavě druhému jazyku zemskému za plného šetření své národnosti brzy prakticky se přiučí, k čemuž též statutárně jsou zavázáni, Jeho Veličenstvo přisvědčil uspokojeně a potvrdil, že tento postup jest správný.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

seinem Leiter, dem Schulrathe Franz Patočka, rechts vom Präsidium: der Erziehungskörper und der akademische Lehrkörper der Anstalt. Das Gefolge des Monarchen bezog den freien Raum links von der Präsidialstelle.

In der Aula angelangt wendete sich Se. Majestät in leutseligster Weise vorerst an den zumeist aus Professoren der Staats-Mittelschulen Prags und der Vorstädte zusammengesetzten Lehrkörper des Privat-Gymnasiums der Akademie und äußerte im allgemeinen Seine besondere Anerkennung darüber, dass sich die Professoren der Staatsanstalten nebst ihren ämtlichen Verpflichtungen auch noch am Privat-Gymnasium der Akademie verwenden lassen. Sodann wurden hier vorgestellt und mit Allerhöchsten Ansprachen beehrt die Herren: Regierungsrath Dr. Fr. Schubert, Gymnasialdirector K. Nečásek und Schulrath Fr. Patočka, worauf Seine Majestät auch noch die HH. Gymnasialprofessoren J. Deil und K. Steiger in ein kurzes Gespräch zog.

Von den Mitgliedern des Erziehungskörpers wurden die Präfecte Josef Baldermann, welchem gegenüber der Monarch im allgemeinen die Nothwendigkeit einer festen Handhabung der Disciplin betonte, PhDr. Anton Papirnik und PhDr. Josef Mrkos, von den akademischen Lehrern der Director der Landesfechtschule G. Hergsell, der Lehrer der französischen Sprache S. Dudin und der Director der Landestanzschule K. Link mit Allerhöchsten Ansprachen ausgezeichnet.

Inzwischen nahmen auch die den Zug in die Aula schließenden Zöglinge daselbst nächst dem Eingange rechts und links mit dem Akademie-Director in der Mitte Aufstellung und stimmten, nachdem Seine Majestät die Vorstellungs-Runde beendet hatte, frischmuthig unter Harmoniumbegleitung des akademischen Gesanglehrers Prof. J. Klička die erste (böhmisch) und die letzte Strophe (deutsch) der Kaiserhymne an, auf welche begeisterte Hoch- und Sláva-Rufe folgten. Seine Majestät geruhte den Gesang mit anerkennenden Worten: „Gut haben Sie gesungen, recht gut“ zu beloben.

Bei diesem Anlasse ließ sich der Monarch, welcher selbst wiederholt bei Seinen Ansprachen sich abwechselnd auch der böhmischen Sprache bediente, noch in der Aula sowohl von Sr. D. dem Fürsten Alfred zu Windisch-Graetz und später auch vom Akademie-Director Dr. Trakal einige eingehendere Aufklärungen über die nationalen Verhältnisse der Zöglinge und über die Pflege der zweiten Landessprache geben. Nachdem Allerhöchstdemselben Se. D. Fürst zu Windisch-Graetz auseinandergesetzt, dass die Zöglinge lediglich beim Gymnasialunterrichte in den Classen national getrennt sind, in den Cameraten hingegen ungesondert zusammen leben und verkehren, und nachdem ferner der Akademie-Director darauf hingewiesen hatte, dass infolge dieser und anderer Einrichtungen in der Anstalt die Zöglinge ohne besondere Schwierigkeiten unter voller Wahrung ihrer Nationalität die andere Landessprache bald practisch erlernen, wozu sie auch statutenmäßig gehalten sind, nickte Seine Majestät befriedigt und erkannte diesen Vorgang als den richtigen an.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Po slavnostním aktu v aule panovník v průvodě předsedy kuratoria knížete Alfreda z Windisch-Graetzu a ředitele akademie dra. Trakala nastoupil se svou družinou, s členy kuratoria a zástupci zemského úřadu školního obchůzku ústavem.

Přišed ke vchodu do domácí kaple v 1. patře, Jeho Veličenstvo přijal představení duchovního ThDra. K. Kašpara, jenž podal císaři aspergile a pacificale, a vykonav u připraveného klekátka krátkou modlitbu, prohlížel si se zvláštním zájmem vnitřní zařízení a výzdobu kaple, dotazuje se po zařízení bohoslužeb v ústavě. S J. Excellencí panem předsedou ministerstva drem. z Koerberů, J. J. knížetem Jiřím Lobkowiczem a J. J. knížetem Alfredem z Windisch-Graetzu císař vystoupil na balkon kaple, odkudž otvírá se rozkošná vyhlídka na zahradu akademie a přes břehy Vltavy k Starému městu a ke Karlínu. Odcházeje pak z kaple, Jeho Veličenstvo ráčil při opětovném podání aspergilu krátce promluviti se spirituálem, dotazuje se po jeho studiích v Římě, po jeho činnosti jakožto učitele náboženství na českém a německém oddělení soukromého gymnasia akademie a po nábožensko-mravním vedení chovanců, i vzal podanou Mu v této příčině zprávu s uspokojením na vědomí.

Z kaple pokračováno v obchůzce především ku prohlídce zařízení jedné (V.) z kamerat chovanců nižšího gymnasia, položené v levém křídle budovy. Chovanci kameraty, ve studovně přítomní, očekávali Nejvyšší návštěvu ve svátečním stejnokroji při svých stolcích studovních. Jeho Veličenstvo zmínil se povšechně o dobrém vzezření a vojensky pěkném se držení chovanců, oblažil milostivými dotazy chovance Bedřicha Květoně z Rosenwaldu, pak chovance, za vyznamenání zlatými páskami na rukávech označené, Leopolda hr. Thuna a Bedřicha hr. Lanjusa z Wellenburgu.

Na to následovala prohlídka ložnice a umývárny téže kameraty v druhém patře, dále po přechodu kolem místností dosud nezařízeného oddělení universitního, prohlídka ložnice a studovny jedné (IV.) z kamerat chovanců vyššího gymnasia v pravém křídle budovy a konečně opět v prvním patře středu budovy vedle kaple prohlídka místností oddělení abiturientů (I. kamerata). Jeho Veličenstvo s všestranným zájmem prohlédl si typická zařízení těchto jednotlivých oddělení, blíže se poptávaje po soustavě a podrobnostech života internátního, a odebral se po té pravým schodištěm vestibulu do přízemí, kde především na hlavní chodbě okrášlená deska mramorová, na kterouž vryta jsou nejdůležitější ustanovení závěti hr. Straky ve znění a v písmě původním, pozornost Jeho Veličenstva upoutala. Zde J. J.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Nach dem Festacte in der Aula trat der Herrscher, geleitet vom Präsidenten des Curatoriums Fürsten zu Windisch-Graetz und dem Akademie-Director Dr. Trakal sammt dem Gefolge, den Curatoriums-Mitgliedern und den Vertretern der Landesschulbehörde, den Rundgang durch die Anstalt an.

Beim Eingange in die Hauskapelle im I. Stockwerke ankommend, nahm Seine Majestät die Vorstellung des Spirituals ThDr. K. Kaspar, welcher Allerhöchstdemselben das Aspergile und Pacificale reichte, entgegen, begab sich zum vorbereiteten Betschemel, um daselbst ein kurzes Gebet zu verrichten, besichtigte sodann mit besonderem Interesse die innere Einrichtung und Ausschmückung der Kapelle und stellte einige Anfragen bezüglich des Gottesdienstes in der Anstalt. Von Sr. Exc. dem H. Minister-Präsidenten Dr. v. Körber, Sr. D. Georg Fürsten zu Windisch-Graetz begleitet, trat der Kaiser auf den Kapellenbalkon hinaus, von wo ein herrlicher Ausblick über den Akademie-Garten und über die Moldauufer gegen die Altstadt und Karolinenthal hin sich bietet.

Bei wiederholter Darreichung des Aspergils im Verlassen der Kapelle geruhte der Monarch den Spiritual über dessen Studien in Rom, seine Thätigkeit als Religionslehrer der deutschen und böhmischen Abtheilung des Privatgymnasiums sowie über die religiös-sittliche Führung der Zöglinge in ein kurzes Gespräch zu ziehen und die in dieser Richtung Allerhöchstdemselben gegebenen Auskünfte mit Befriedigung zur Kenntnis zu nehmen.

Von der Kapelle wurde der Rundgang zunächst zur Besichtigung der Einrichtungen einer Camerate (V.) der Zöglinge des Untergymnasiums im linken Gebäudeflügel fortgesetzt. Die im Studiersaale anwesenden Zöglinge der Camerate erwarteten den Allerhöchsten Besuch in Paradeaufstellung bei ihren Studiertischen. Seine Majestät erwähnte im allgemeinen des guten Aussehens und der militärisch hübschen Haltung der Zöglinge und beglückte mit einigen herablassenden Anfragen den Zögling Friedrich Kwètoň von Rosenwald, dann die mit goldenen Vorzugsstreifen an den Ärmeln gekennzeichneten Zöglinge Leopold Grafen Thun und Friedrich Grafen Lanjus von Wellenburg.

Hierauf folgte die Besichtigung des Schlafsaales und Waschraumes derselben Camerate im II. Stockwerke, dann nach Passierung des Bereiches der noch nicht eingerichteten Universitätsabtheilung, des Schlafsaales und Studiersaales einer Camerate (IV.) der Zöglinge des Obergymnasiums im rechten Gebäudetracte und schließlich wieder im I. Stockwerke des Mittelgebäudes neben der Kapelle der Wohnräume der Abiturienten-Abtheilung (I. Camerate). Seine Majestät nahm die typischen Einrichtungen dieser einzelnen Abtheilungen mit vielseitigem Interesse, nach dem System und den Einzelheiten des Internatslebens nähere Fragen stellend, in Augenschein und verfügte sich sodann auf der rechten Vestibule-Stiege in's Parterre, wo zunächst im Haupt-Corridore die geschmückte Marmortafel, welche die wichtigsten Bestimmungen des Gf. Straka'schen Testamentes im Originaltexte und in Originalschrift wiedergibt, Allerhöchstseine Aufmerksamkeit in Anspruch nahm. Se. D. Fürst Georg Lobkowicz wies im Gespräche

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

kníže Jiří Lobkowicz v rozmluvě poukázal k tomu, že výbor zemský a sněm království Českého právě na základě oněch odstavců závěti domáhali se s úspěchem Nejvyššího rozhodnutí ku zřízení akademie z prostředků nadačního fondu hr. Straky.

Od desky závětní pokračováno bylo v obchůzce kolem otevřené knihovny akademie, kabinetů přírodopisného a geologicko-historického v přízemí levého křídla. Jeho Veličenstvo vyznamenav při této příležitosti oslovením správce učebných pomůcek, prefekty Dra. A. Batka a J. Hauera, pochvalně se vyslovil o neobyčejné bohatosti sbírek učebných pomůcek a obrazů nástěnných, zdobících chodby ústavní a místnosti kameratní, vzhledem ku krátkému dosud trvání akademie. Nahlédnuv též do tříd soukromého gymnasia a shledav jich vhodné zařízení, panovník poznamenal, že vyučování ve třídách při tak malém počtu žáků musí býti zvláště úspěšné.

Na to Jeho Veličenstvo, osloviv na chodbě sluhu školního B. Jandu milostivým dotazem po původu jeho námořního památného peníze na prsou, vstoupil do prostranné krásné tělocvičny ústavní, kde oddělení chovanců (VII. a VIII. třídy) za velení akademického učitele šermu G. Hergsella provádělo školní cvičení šermířské en colonne a na to čilý fleuretový assaut. Po několika výpadech císař s projevem Nejvyššího uspokojení dal znamení k zakončení a opustil šermírnu směrem ku sborovně soukromého gymnasia, nalézající se ve vedlejším levém postranním křídle, kdež sbor učitelský soukromého gymnasia v nejuctivějším očekávání opětovně se byl shromáždil, a kdež panovník opětně Nejvyšší uspokojení nad vším, což dosud bylo prohlédnuto, projevil.

Po krátké zastávce u knihovny chovanců, jejíž správce prefekt F. Kilian vyznamenán byl Nejvyšším oslovením, a v bassinu v souterrénu Jeho Veličenstvo nařídil, ač čas pro Nejvyšší návštěvu stanovený byl již překročen, aby v pochůzce do zahrady bylo pokračováno, a vystoupil z budovy na letní cvičiště, kde větší oddělení chovanců (I.—IV. třída) v hracím kroji provádělo tělocvik na nářadích (bradla, koza, skok a šplhání) za řízení učitele tělocviku O. Březiny. Zde chovanec Felix hrabě Rosenberg poctěn byl milostivým oslovením. Jeho Veličenstvo sledoval co nejpozorněji a s pochvalnými poznámkami výkony chovanců a odebral se po té kolem hříšť tennisových k jízdní dráze na hřišti prohloubeném, kde šest chovanců provádělo reje na bicyklech. Odtud pak panovník ubíral se podél rozsáhlého a nádherného zahradního průčelí budovy akademie ještě k velkému hřišti footballovému, kdež zaměstnána byla hrou kopaným míčem skupina chovanců, a přijav nejmilostivěji na prosbu ředitele akademie dle hracího řádu hlášení kapitána hracího družstva, chovance Konráda svob. pána Brauna, v obou

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

an dieser Stelle darauf hin, dass auf Grund eben jener Testaments-Absätze der Landesausschuss und der Landtag des Königreiches Böhmen die Allerhöchste Entschließung zur Errichtung einer Akademie aus den Mitteln des Gf. Straka'schen Stiftungsfondes statt der geplanten Exercitien-Anstalten angestrebt und erwirkt hatte.

Von der Testamentstafel wurde der Rundgang an der offen stehenden Akademie-Bibliothek, dem naturwissenschaftlichen und dem geographisch-historischen Cabinet vorüber im Parterre des linken Flügels fortgesetzt. Seine Majestät zeichnete bei dieser Gelegenheit die Lehrmittel-Custode, Präfecte Dr. A. Batěk und J. Hauer, mit Ansprachen aus und äußerte sich lobend über die außerordentliche Reichhaltigkeit der Lehrmittelsammlungen und der die Anstalts-Corridore und Cameratenräume schmückenden Wandbilder mit Rücksicht auf den noch kurzzeitigen Bestand der Akademie. Bei den Classen des Privatgymnasiums angelangt und deren gefällige Einrichtung betrachtend, bemerkte der Monarch, dass der Classenunterricht bei der geringen Schülerzahl ganz besondere Resultate erzielen müsse.

Sodann trat Seine Majestät, nachdem Höchstderselbe den mit einer Seereise-Denkmünze decorierten Schuldiener F. Janda mit einer gnädigen Anfrage nach der Herkunft jener Denkmünze gewürdigt hatte, in den geräumigen schönen Turnsaal der Anstalt ein, wo eine Abtheilung der Zöglinge (VII. und VIII. Classe) unter Commando des akademischen Fechtlehrers G. Hergsell ein Schulfechten en colonne und darauf ein frisches Fleuret-Assaut producierte. Mit dem Ausdrucke Allerhöchster Zufriedenheit gab der Kaiser nach einigen Fechtgängen das Zeichen zum Abschlusse und verließ den Fechtboden in der Richtung nach dem im anstoßenden linken Seitenflügel befindlichen Conferenzzimmer des Privat-Gymnasiums, woselbst der Gymnasial-Lehrkörper sich zur ehrfurchtsvollsten Aufwartung nochmals versammelt hatte, um aus dem Allerhöchsten Munde den Ausdruck voller Befriedigung von dem bisher Gesehenen zu vernehmen.

Nach einem kurzen Verweilen bei der Bibliothek der Zöglinge, deren Custos Präfect F. Kilian mit Allerhöchster Ansprache ausgezeichnet wurde, und im Badebassin im Souterrain gab Seine Majestät, wiewohl die programmmäßige Zeit des Allerhöchsten Besuches bereits überschritten war, den Befehl zur Fortsetzung des Rundganges im Garten und trat in's Freie auf den Sommer-Turnplatz, wo eine größere Abtheilung der Zöglinge (I.—VI. Classe) im Spieldress Turnübungen auf Geräthen (Barren, Bock, Sprung, Klettern) unter Leitung des Turnlehrers O. Březina vornahm. Hier wurde der Zögling Felix Graf Rosenberg mit gnädiger Ansprache beglückt. Seine Majestät verfolgte mit voller Aufmerksamkeit und mit lobenden Bemerkungen die Leistungen der Zöglinge und begab sich dann längs der Tennisplätze zum vertieften Radfahrplatze, wo sechs radfahrende Zöglinge einen Bicykle-Reigen ausführten. Von da schritt der Monarch längs der ausgedehnten und prächtigen Gartenfront des Akademie-Gebäudes auch noch dem großen Fußballspielplatze zu, wo eine Fußballpartie der Zöglinge beschäftigt war, nahm

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

zemských jazycích, rozkázal, aby hra se započala. S všestranným zájmem rozmlouvaje s ředitelem akademie o povaze a průběhu této hry, Jeho Veličenstvo sledoval ještě chvíli footballový zápas, ve kterém mezitím jižní strana dobyla jednoho goalu, a vrátil se po té otevřeným zahradním vchodem auly opět do budovy k zasedací síni kuratoria.

Zde ráčil Jeho Veličenstvo k nejpokornější prosbě J. J. knížete A. z Windisch-Graetzu nejmilostivěji zapsati se do vyložené pamětní knihy v jazyku německém a českém a přijati výroční zprávu ústavu.

Po prohlédnutí obrazu zakladatele akademie hraběte Jana Petra Straky zde umístěného, jehož original se nalézá v Nejvyšším vlastnictví v c. k. dvorním hradě ve Vídni, prosil předseda kuratoria J. J. A. kníže z Windisch-Graetzu, aby Jeho Veličenstvo ráčil přijati nejpokornější díky za Nejvyšší návštěvu ústavu a dovoliti, aby akademii opětovně Nejvyšší blahovůli doporučiti směl.

Jeho Veličenstvo vyslovil na to J. J. knížeti z Windisch-Graetzu co nejmilostivěji Svou spokojenost se zařízeními ústavu, Jeho očekávání převyšujícími, a řiditeli akademie Dru. Trakalovi Své Nejvyšší plné uznání jeho záslužného působení a odebral se vestibulem po krátké zastávce u nalézající se zde pamětní desky s Nejvyšší odpovědí na holdovací telegram kuratoria při slavnosti otevření akademie k hlavní bráně.

Ve dvoře před touto shromáždili se mezitím všichni chovanci, členové sborů učitelského a vychovatelského, a provolali, když po rozloučení císaře dvorní povoz k odjezdu se hnul, Jeho Veličenstvu bouřlivé »Sláva«, jež přečetnými davy na silnici shromážděnými tisíceronásobně se šířilo.

S obrazem Jeho Apoštolského Veličenstva, milovaného císařského a královského ochránce akademie, ve mladistvá srdce po celou hodinu bezprostředně a nesmazatelně vštípeným, vrátili se chovanci do svých studoven, a znenáhla opouštěli též ostatní účastníci a hosté s vděčnou upomínkou tiché opět slavnostní síně ústavu, kterými ještě před krátkou dobou společnost tak stkvělá proudila. —

Dne 16. června večer při všeobecném osvětlení zemského hlavního města byla též akademie na celém průčelí zahradním v 1. a 2. patře elektricky osvětlena a okrášlena na obou křídlech tohoto průčelí initialami Jeho Veličenstva, na stranu ku

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

huldvollst über Bitte des Akademie-Directors die nach der Spielordnung vom Spielkapitän, Zögling Konrad Freih. von Braun, in beiden Landessprachen erstattete Meldung entgegen und befahl, das Spiel zu beginnen. Mit vielseitigem Interesse die Natur und den Betrieb des Spieles mit dem Akademie-Director näher besprechend, sah Seine Majestät noch einige Zeit dem Spiele zu, in welchem inzwischen die Südpartei einen Goal erzielte, und verfügte sich sodann durch den offenen Garteneingang der Aula wieder in's Gebäude zum Curatoriums-Sitzungszimmer.

Über die allerunterthänigste Bitte S. D. des Fürsten A. zu Windisch-Graetz geruhte hier der Kaiser in das aufliegende Gedenkbuch Allerhöchstseinen Namenszug in deutscher und in böhmischer Sprache einzutragen und einen Jahresbericht der Anstalt entgegenzunehmen.

Nach schließlicher Besichtigung des in diesem Raume angebrachten Porträts des Akademie-Stifters Grafen Johann Peter Straka dessen Original sich im Allerhöchsten Besitze in der k. k. Hofburg in Wien befindet, bat der Präsident des Curatoriums Se. D. A. Fürst zu Windisch-Graetz Seine Majestät, den allerunterthänigsten Dank für den Allerhöchsten Besuch der Anstalt zu genehmigen und zu gestatten, dass er dieselbe nochmals dem Allerhöchsten Wohlwollen empfehle.

Seine Majestät geruhte darauf in äußerst huldvoller Weise Sr. D. dem Fürsten Windisch-Graetz gegenüber Seine Befriedigung über die Allerhöchstseine Erwartung übertreffenden Einrichtungen der Anstalt und dem Akademie-Director Dr. Trakal gegenüber die Allerhöchste volle Anerkennung seiner verdienstlichen Wirksamkeit auszusprechen und verfügte sich durch das Vestibule nach kurzer Betrachtung der dort angebrachten Votivtafel mit der Allerhöchsten Beantwortung des Huldigungstelegrammes des Curatoriums anlässlich der Eröffnungsfeier der Akademie zum Hauptthore.

Im Vorhofe vor demselben hatten mittlerweile sämmtliche Zöglinge und Mitglieder der Lehr- und Erziehungskörper Aufstellung genommen und brachen, als sich nach Verabschiedung Seiner Majestät die Hofequipage zur Abfahrt in Bewegung setzte, in stürmische Hoch- und Sláwa-Rufe aus, welche sich in dem auf der Straße versammelten massenhaften Publicum tausendfach fortsetzten.

Mit dem während einer vollen Stunde unmittelbar und unverlöschlich eingeprägten Bilde Seiner Apostolischen Majestät, des geliebten kaiserlichen Schirmherren der Akademie, in den jugendlichen Herzen bezogen die Zöglinge wieder ihre Studienräume, und langsam verließen auch die übrigen auswärtigen Theilnehmer und Gäste mit dankbarer Erinnerung die nunmehr wieder stillen Festräume der Anstalt, in denen noch vor kurzem eine so glanzvolle Versammlung sich bewegte. —

Am 16. Juni abends während der allgemeinen Illumination der Landeshauptstadt war auch die Akademie in der ganzen Front gegen die Gartenseite im I. und II. Stockwerke elektrisch beleuchtet und auf den

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Letné pak okenními transparenty (barev říšských, zemských a hrab. Strakovských). —

Překvapení zcela zvláštní následovalo bezprostředně po Nejvyšší návštěvě. Dle intimatu presidia c. k. místodržitelství ze dne 16. června 1901 Jeho c. a k. Apoštolské Veličenstvo ráčil nejmilostivěji věnovati akademii hr. Straky sumu 500 K k uspořádání slavnosti pro chovance neb k jiným prospěšným opatřením, aby i takto projevil »Svou Nejvyšší spokojenost s výkony chovanců při Své Nejvyšší návštěvě v akademii dne 13. t. m.«

Plníc vděčně Nejvyšší přání, ředitelství akademie uspořádalo chovancům dne 2. července výlet na hrad Karlův Týn. Chovanci vyjeli časně ráno v průvodě ředitele akademie a sboru vychovatelského drahou do Dobříchovic, účastnili se v tamním farním chrámu mše sv. a podnikli odtud, přes vydatný ranní déšť, pěšky cestu Karlíkem a Mořinkami do Karlova Týna.

Po prohlídce hradu konala se v restauraci u Karla IV. slavnostní hostina, při níž ředitel akademie pronesl přípitek na Jeho Veličenstvo. V nejlepší náladě a za nejkrásnější pohody pokračováno bylo odpoledne ve výletě přes Bubovickou myslivnu a Hostím do rozkošného údolí sv. Ivana pod Skálou, a po malém občerstvení nastoupena zpáteční jízda ze stanice Vráže-Sv. Ivana. Za příčinou »císařského« výletu byli všichni chovanci poděleni slavnostním spisem: »Jeho Veličenstvo císař František Josef I. v království Českém 1901« (nákladem c. k. místodržitelské tiskárny) a illustrovaným průvodcem po Karlově Týně (od prof. V. Sedláčka) v obou zemských jazycích. —

K trvalé památce na významný den Nejvyšší návštěvy v akademii J. J. kníže A. z Windisch-Graetzu dal raziti pamětní peníz, jenž nese na líci poprsí císaře a krále v rouše zlatého rouna vavřínem ověnčené, na rubu znak hraběte Straky s latinským nápisem: »In perpetuam memoriam praesentiae augustissimi Imperatoris ac Regis Francisci Josephi I. die XIII. mensis Junii MDCCCCI in Academia Strakiana Pragae.« —

Nejvyšší návštěva Jeho Veličenstva císaře a krále, jakož i spojená s ní nerušená slavnost, jež zjednaly akademii vysoké pocty a vzácné důkazy Nejvyšší přízně a milosti zůstanou v dějinách ústavu nezapomenuty a nezapomenutelny.

Vychovatelé i chovanci, učitelé i žáci budou od této chvíle zdvojenou silou pracovati k uskutečnění cílů, jež byly vůlí zakladatelovou ústavu vytknuty, a věrně budou hájiti a ctíti zá-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

beiden Seitenflügeln dieser Front mit Initialen Seiner Majestät, gegen die Belvedereseite mit Fenster-Transparenten (Reichs- und Landes- und Graf-Straka'sches Haus-Wappen) geschmückt. —

Eine ganz besondere Überraschung folgte dem Allerhöchsten Besuche unmittelbar nach. Gemäß dem Intimate des k. k. Statthalterei-Präsidiums vom 16. Juni 1901 geruhten Seine k. und k. Apostolische Majestät Allergnädigst der Graf Straka'schen Akademie zum Zwecke der Veranstaltung einer Feier für die Zöglinge oder zu sonstigen, denselben zu Gute kommenden Anschaffungen den Betrag von 500 K zu spenden, um auch hiemit „Allerhöchstseiner vollsten Zufriedenheit über die Leistungen der Zöglinge anläßlich Allerhöchstdessen Besuches der Akademie am 13. d. M. Ausdruck zu verleihen."

In dankbarer Entsprechung dem Allerhöchsten Wunsche veranstaltete die Akademie-Direction den Zöglingen am 2. Juli einen Ausflug nach der Burg Karlstein. Die Zöglinge fuhren zeitlich früh in Begleitung des Akademie-Directors und des Erziehungskörpers mit der Bahn nach Dobřichowic, wohnten in der dortigen Pfarrkirche der hl. Messe bei und unternahmen, ungeachtet eines ausgiebigen Morgenregens, von hier über Karlík und Mořiuky die Fußtour nach Karlstein. Nach der Besichtigung der Burg fand sodann in der Restauration zum Karl IV. ein Festmahl statt, bei welchem der Akademie-Director einen Toast an Seine Majestät ausbrachte. In bester Stimmung und bei bestem Wetter wurde nachmittags der Ausflug über das Bubowicer Jägerhaus und Hostim in das liebliche Thal zu Sct. Ivan u. d. Felsen fortgesetzt, und nach genommener Erfrischung die Rückfahrt von der Station Bráž—Sct. Ivan angetreten. Anläßlich des „Kaiser"-Ausfluges wurden sämmtliche Zöglinge mit der Festschrift: „Seine Majestät Kaiser Franz Joseph I. im Königreiche Böhmen 1901" (im Verlage der k. k. Statthalterei-Buchdruckerei) und mit einem illustrierten Wegweiser über Karlstein (von Prof. A. Sedláček) in beiden Landessprachen betheilt.

Zum dauernden Andenken an den denkwürdigen Tag des Allerhöchsten Besuches in der Akademie ließ S. D. Fürst zu Windisch-Graetz eine Gedenkmünze prägen, welche auf der Aversseite den Kopf des Kaisers und Königs im Toisonornate mit Lorbeerkranz-Umrahmung, auf der Reversseite das gräfl. Straka'sche Wappen mit der lateinischen Inschrift »In perpetuam memoriam praesentiae augustissimi Imperatoris ac Regis Francisci Josephi I. die XIII. mensis Junii MDCCCCI in Academia Strakiana Pragae« trägt.

So bleibt der Allerhöchste Besuch Seiner k. u. k. Apostolischen Majestät des Kaisers und Königs und das damit verbundene Fest mit seinem schönen ungestörten Verlaufe, durch die hohen Ehren, welche der Akademie bei diesem Anlasse widerfuhren, durch die außerordentlichen Beweise Allerhöchster Huld und Gnade, welche ihr theilgeworden, in der Geschichte der Anstalt unvergessen und unvergeßlich. Erzieher und

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

sady v ústrojí a v řízení ústavu, Nejvyšším ochráncem jeho milostivě uznané.

Kéž by slunce císařské a královské milosti akademii, kteráž v jeho oživujících paprscích byla zřízena a vzrůstala, i budoucně po všechny časy neztenčeně ozařovalo! Za této záruky rozvine se pak akademie jakožto ústav vychovávací, jehož základní pilíře tvoří »dynasticko-vlastenecké smýšlení jakož i duch svornosti a snášelivosti«, zplna za všech časových poměrů, a budoucnost její bude veliká a krásná!

Ředitel akademie

JUDr. Josef Trakal.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Erzogene, Lehrer und Schüler werden von nun an mit verdoppelter Kraft der Verwirklichung der der Anstalt durch den Stifter-Willen vorgezeichneten Ziele nachstreben und die vom Allerhöchsten Schirmherrn der Anstalt huldvollst anerkannten Grundsätze in ihrer Einrichtung und Leitung pflichttreu bewahren und hochhalten.

Möge auch die Sonne der kaiserlichen und königlichen Gnade, in deren belebenden Strahlen die Akademie errichtet worden und gewachsen ist, derselben auch künftighin ungeschmälert für alle Zeiten leuchten! Unter dieser sicheren Gewähr wird sie als eine Erziehungsstätte, deren Grundpfeiler die „dynastisch-patriotischen Gefühle und der Geist der Eintracht und Verträglichkeit" bilden, unter allen zeitlichen Umständen voll aufblühen können, und ihre Zukunft wird sich groß und schön gestalten.

Vom Akademie-Director

JUDr. **Josef Trakal.**

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf